

(2004-03-01)

Med patienten i fokus är EAN medicinen

Felbehandlingar blir allt vanligare och kostnaden för att administrera sjukvårdsprodukter och medicin blir allt högre. Medicinen för vårdsektorn borde vara densamma som för andra sektorer som värdesätter säkerhet, spårbarhet och effektiv logistik.

År 2000 felbehandlades 8 545 patienter i Sverige enligt en utredning av Socialstyrelsen. År 1998 fanns totalt 19 188 patienter registrerade i Socialstyrelsens patientregister över felbehandlingar och människor som drabbats av oönskade effekter vid medicinering. Enligt en studie av danska Sundhetsministeriet sker missöden vid hela nio procent av alla inläggningar och enligt deras bedömningar hade cirka 40 procent av dessa kunnat undvikas. Orsaken till problemen kan vara många.

RSS (Reduced Space Symbol) är en relativt nyutvecklad streckkodsstandard som är mycket användbar inom sjukvården för märkning av till exempel ampuller med vaccin. Den avbildade streckkoden innehåller artikelnummer, batchnummer och bäst-före-datum.

Det är mänskligt att fela sägs det, och det är just därför man måste bygga stöd-system som minimerar felen. Om man dessutom gör rätt uppstår stora vinster och resurser som behövs inom vården idag. Bilden kommer från ett sjukhus i Frankrike, där streckodsläsare används för att eliminera felen.

Det finns naturligtvis mycket som kan göras för att minska misstagen och öka effektiviteten för att därmed frigöra resurser för mer vård och ökad kvalitet. EAN-systemet används för att möjliggöra spårbarhet och säkerhet inom olika verksamheter. EAN fokuserar internationellt på att allmänt föra ut information om EANs verktyg för ökad säkerhet och effektivitet. EAN WEST (Western European Support Team) driver projektet EHI (European Healthcarare Initiative). Där görs för närvarande stora insatser i samarbete med sjukvårds- och läkemedelsbranscherna.

WEST-projekt för effektivare vård

– Syftet med EHI-projektet är att nå ökad användning av EAN-systemet, vilket alla tjänar på. Vår budget och plan sträcker sig tre år framåt i tiden men det innebär inte att arbetet kommer att ta slut därefter, säger Christian Hay, jurist och en av de ledande personerna inom projektet.

Han är också konsult åt EAN Schweiz och Frankrike, där han varit med om att införa många EAN-baserade tillämpningar inom vården. Han har en unik kompetens när det gäller att minimera risken att fel medicin delas ut till patienterna.

Vad det i all enkelhet handlar om är att få hela hanteringskedjan att använda EAN-systemet.

– Marknaden består av tillverkare, distributörer, sjukhus och apotek. Vi arbetar framför allt på att få tillverkare att märka sina produkter och sjukhusen att använda den märkning som redan finns. Genom det får man ökad effektivitet och säkerhet samtidigt som kostnaderna minskar, säger Christian.

– Det gäller att få hela

I an om EAN-användning nå gång i USA?

för införandet av EAN-systemet i USA för ökad säkerhet för patienterna men även med rent ekonomiska motiv. Det amerikanska samhället kan nämligen spara stora pengar, enligt FDAs uppskattningar hela 3,2 miljarder dollar årligen utslaget över de kommande 20 åren. De vill att allt ska EAN-märkas, ända ner till varje enskilt piller för spårbarhetens skull.

EAN har relativt nyutvecklade streckkodsstandarder för mycket små produkter som ampuller och annat. Dessa heter RSS (Reduced Space Symbol) och CS (Composite Symbol). RSS har införts av till exempel Tjoapack, ett holländskt företag som tillverkar läkemedels- och sjukvårdsförpackningar. Ett antal läkemedelsföretag i USA har också infört RSS.

– FDA har startat utveckling för användning av EAN-systemet, men man har ännu inte kommit till klart beslut. Vi inom EU ligger tyvärr långt efter amerikanerna inom det här området. Vi lider av en splittrad marknad, poängterar Christian Hay.

Till ljuspunkterna hör att majoriteten av länderna inom EU redan använder EAN och att Nederländerna och Frankrike nu går över till EAN. Men samtidigt har dock Belgien, Italien och Portugal tagit beslut i annan riktning. Tyskland har sedan länge en egen, nationell lösning.

Nationella system utgör handelshinder

– EAN syftar till att öka effektiviteten. Det kan inte nationella system göra i samma utsträckning. Dessa fungerar istället som handelshinder. Om detta är önskat eller inte av respektive land kan man bara spekulera i, men det gagnar inte patienten i slutänden.

När man kan lagstifta i USA, kan då inte EU göra någonting?

– Jag kan bara spekulera i vad EU kan eller vill göra, men här anser man att marknadsföring, prissättning och liknande är en nationell angelägenhet och hit hör också hur marknaden väljer att hantera sin logistik. Men spårbarhet allmänt är en angelägenhet för EU. Ett beslut om spårbarhet, i likhet med det som redan tagits när det gäller livsmedel, skulle definitivt leda till att marknaden väljer EAN, eftersom den standarden är internationell.

Möjligheterna finns

Redan nu finns faktiskt möjligheter att öka patientsäkerheten. Ofta är sjukvårdsprodukter och medicin redan EAN-märkta, men märkningen används sällan.

– Det är som ett radioprogram med få lyssnare, säger Christian Hay. Han berättar sedan att redan idag finns sjukhus i Belgien och Nederländerna som implementerat lösningar för att med hjälp av streckkoder säkerställa att rätt patient får rätt medicin. Dessa lösningar bygger på att patienten ges en streckkod som identifierar det åtgärds paket, medicinering eller annat som gäller. Därmed kopplas patient och åtgärd till varandra, vilket kontrolleras genom streckkodsavläsningen. Samtidigt lagras uppgiften att patienten fått åtgärden.

Det är mänskligt att fela sägs det, och det är just därför man måste bygga stödsystem som minimerar felen. Om man dessutom gör rätt uppstår stora vinster och resurser frigörs som behövs inom vården.

Den som är intresserad av EAN inom vården kan besöka

<http://www.ean-health.net/>.

Hans Skalin

systemet.

Det tjänar alla på, patienterna, vården, distributörer och tillverkare, menar Christian Hay, konsult som varit engagerad i flera EAN-installationer i Europa för bättre patientsäkerhet.

Det finns redan på marknaden system för sjukvården som bygger på att patienten ges en streckkod som identifierar det åtgärds paket, medicinering eller annat som gäller. Därmed kopplas patient och åtgärd till varandra, vilket kontrolleras genom streckkodsavläsningen. Samtidigt lagras uppgiften att patienten fått åtgärden.